

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Antonii Mvsae Brasavoli Medici Ferrariensis Examen
omnium Trochiscorum Vnguentorum, Ceratorum,
Emplastrorum, Cataplasmatumque, & Collyriorum**

Brasavola, Antonio Musa

Venetiis, MDLI

Emplastrum de Hyrundinum nidis VII

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70720](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70720)

cinum linteo madefacto supraponere. Nota præterea Galenum in secundo de Compositione medicamentorum secundum locos, capite secundo in inueteratis uehementer capitis doloribus sinapi, ut moris est capiti adhibere et urere, arbitrandum est hoc esse sinapisimum, quæ adhibet: quanquam et sinapi solum absq; caricis idem efficiat, & etiam facilius quàm cum caricis, tamen ad emplastrum conficiendum ponunt, ut sinapi recipiat. Scito præterea in multis Mesue codicibus hanc legi compositionem relatam ad Democritum, tamen in alijs exemplaribus refertur ad Archigenem quod non ab re est, quia Galenus in loco statim citato Archigenis medicamenta ad capitis dolorem referebat, & sinapis mentionem facit caput urentis.

S E N E X.

VII.

Emplastrum de Hyrundinis nido in medium accedit.

*Emplastrum
de nido
Hyrundini*

BRAS. Non erant satis infinita simplicia, nisi & hyrundinum nidi cæteris admiscerentur, neq; erant pharmacopolia satis confirmata, nisi & hyrundinum nidos habuissent. At tu quomodo emplastrum hoc conficias referto, ut deinde contemplemur si omnes tuo modo conficiant. SE. Ita conficio.

Recipe nidi hyrundinis numero I. ponatur in aqua, & aliquãtis per bulliat. postea colato, et in colatura addito.

Radicum liliorum al-

borum

Althææ

Violarum

Parietariæ

} Sing. manip. I.

Misce

Misce, & bulliant secundum artem. Postea pistentur,
& addantur

Fermenti
Farinae semi-
num lini } Singulorum unc. I.

Olei communis ueteris } Singulorum quan-
Axungiae suillae } tum sufficit.

Misce, & fiat emplastrum secundum artem.

BRAS. Author ille qui Lanfracus uocatur, à quo oēs
ferè pharmacopola compositionem hanc accipiunt, ait,
hyrundinis nidum esse diu ebulliendum, & non aliquan-
tisper. SEN. Ego semper ita feci. BRAS. At alijs
alio modo cōficiunt, & bryoniam addunt. SEN. Quo-
nam modo parant alijs? BRAS. Isto qui sequitur.

Recipe nidum unum hyrundinis integrum, et bulliat diu
in aqua sufficienti, postea per cribrum colato, in hoc
uero quod percolatum erit, adde

Radicum liliorū albor.
Althæe }
Bryoniae } Sing. manip. sem.
Maluæ }
Violarum }
Parietariae }

Fermenti acris } Sing. quantum sufficit.
Farinae sem. lini }

Misce, & bulliant, & in fine addatur

Olei ueteris } Singulorum modicum.
Axungiae porcinae }

Misce, & fiat emplastrum secundum artem, quod mi-

N ij rum

rum in modum dissoluit, ac maturat, unumquodq; angine genus, & omnē abscessum qui in gula sit, & collo: ueruntamen antiqui potius hyrundinum pullos accipiūt ad hos usus: unde in sexto de Compositione medicamentorum secundum locos, capite tertio, ubi Galenus refert quæ Archigenes scripsit ad gurguliones inflammatos, et dicit, ubi ait hyrundines integras unā cum pennis uistas, et tritas cum melle illinito: nonnulli inquit etiam summe facere hyrundinum pullos teneros ualde, siue recentes, siue inueteratos, et in cibo exhibitos: statim enim suffocationem leuant. tamen & de hyrundinibus, & de nido ita differit Galenus in sexto de Compositione medicamentorum secundum locos, ubi inscriptio est Stomatica illitio ex besasa, hoc est semine rutæ syluestris, iquit hoc loco. De hyrundinibus autem ambo (scilicet Andromachus & Heras) obscure tradiderunt, quanquam alij clare scripserint, nisi quod inter ipsos non conuenit. Alij. n. nidum urere iubent, ex stercoreibus hyrundinum maxime compositum. Alij ipsas hyrundines. Alij ipsarum pullos. Hi uero obscurius scripserunt, et Andromachus quidem cineris hyrundinum recentis: oportebat autē ipsum apponere uistarum. Tale enim quidam cineris uox significat, nisi nidum ipsum terere ac leuigare iubet. Heras autem hyrundinum recrementi non apponens. Forte igitur neuter uult comburi debere hyrundinum recrementum, quemadmodum alij. In quibusdam tamen exemplaribus sic scriptum est. Hyrundinum tenerarum unciam unam, quemadmodum in alijs hyrundinum à trabibus. Palàm est autem quod acre et discusso-

rum

rium est hyrundinum excrementum. Quemadmodum etiã alia omnia omnium animalium stercore aliqua magis aliqua minus: uelut etiam ipsorum animalium ustarum cinis. Galenus potius hyrundinum stercore, quã nidum acceptare uidetur: nam nidos suos non ex suo stercore, sed ex limo conficiunt hyrundines: tamen et ipsum animal ustum eandem habet uim. SE. Quodnam pharmacum illud est quod hyrũdinum stercore recipit, de quo facit mentionem Galenus. BRAS. Est Andromachi pharmacum ad anginas, quo ille utebatur, & ualet ad desperata. SENEX. Ni tibi molestum sit, illud afferto. BRASA. Est hoc.

Recipe seminis Anisi

Apij

Ammij

Floris iunci odorati rotundi

Aluminis scissi

Iridis illyricæ

Besasa quod aliqui har-
mala uocant

Cinnamomi

Myrrhæ troglodyticæ

Aristolochiæ longæ

Casiæ

Rosarum siccarum

Crocomagmatis unc. I.

Costi

Cineris hyrundinum re-
centis

Singulorum unc. I.

Singulo. quadrantem.

N iij Croci

BRASAVOLI

Crocī sexquunciam

Nardi indicæ

Ammomi

Gallas octo.

} Singulorum unciæ dimidium.

Tritis cum melle utere. Verum usus tempore tandē mel adde. SEN. Hæc maxima videtur compositio.

BRAS. Maxima profecto est, sed paulo post compositionem refert, cuius inscriptio est. Aliud stomaticum ex hyrundinibus absq; Besasa Asclepiade, quod ualet ad anginas. SE. Hoc quo conficitur. BRAS. Hoc modo. Recipe hyrundinum syluestrium ustarum cineris drach. IIII.

Crocī drach. I.

Nardi indicæ drach. I.

Misce & melle excipiantur.

SEN. Hyrundines quomodo ab antiquis urebantur.

» BRAS. Galenus hoc statim docet, inquiens. Pullos sale cōpersos unā cum pennis in fictile conijcimus, obturatumq; prunis imponimus, ita uti docuit Asclepiades, cui ob hoc gratias agit Galenus, & etiam quia docuit summendos esse pullos, & non pullorum recrementa, post hæc Galenus ponit aliud stomaticum ex hyrundinibus ad anginas ut Arpocras cuius cōpositio hæc est.

Recipe pullorum hyrundinum ustorum numero. XI.

Mellis cyathum unum, aliter. II.

Succi myrti uiridis cyathum unum, aliter. II.

Myrrhæ obolos tres.

Pullos urito omnibusq; mixtis ac tritis utitor. SE. Utuntur hyrundinum pullis hi authores, & non nidis.

BRAS.

BRAS. Tamen superius audiuiti, & usos etiam esse nidis, & paulo post ubi inscriptio est ab Asclepiade prodita, adest cōpositio ad laxatas collumellas, quæ hyrundinum nidum recipit. SE. Quomodo? BRAS. Audias Galeni uerba qui ita dicit.

Recipe rosarum siccarum sextarium. I.

Nardi celticæ unâ cum radicibus & inhaerente terra fasciculum. I.

Nidi hyrundinum syluestrium aridi drach. III.

Myrrhæ drach. VIII.

Gallas omphacithides numero. XV.

Contusa & trita insusfla, & digitis adhibe. SEN.

Hoc nō est emplastrum. BRASA. Est puluis, sed ut ostenderem tibi quod antiqui hyrundinum nido utebantur, id referre uolui, immo per os supra collumellâ puluerem ipsum ponit, uel insusflat. Paulus libro septimo de hyrundine ipsa dicit, Hyrundinum crematorum cinis cum melle illitus anginosi inflammationibus succurrit, & oculorum claritatem adiuuat.

SENE X. VIII.

Deniq; Archigenis emplastrum sequitur. BRASA. *Emplastrum*

Quod nam est hoc, & à quo authore sumptum. SEN. *Archigenis*

Emplastrum hoc semper seruauit, sed raro uendidi, postea quam medicus ille obiit qui me hoc conficere iussit.

BRASA. Compositionem afferto, ut contemplari possim an sit emplastrum seruandum. SEN. Hæc est compositio.

Recipe succi agrestæ } Singulorum partem. I.

Myrrhæ

Pæcis